29ԸՆԹԱՑ ԱԷՆԷ Ն. 5024 · 1912 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 10/23 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ 10 ԹՐՇԻՆԸ ԷՎՎԷԼ 1328 = 13 ՁԻԼԳԱՏԷ 1330

30 ԳՐՈՇ

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

30 ԳՐՈՇ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65 Grand'rue de Péra, Taxim, 65

Ապօնէ Քիյաթլարը		Սեմեստրիկ 6 այլողը	
Իսթանպոլ իլի	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իլի	»	85	45
Մէմալիի հանէկալի իլի փոսթագ		20	10

ՉԱՐՇԷՆՊԻՀԱ ՎԷ ՀԱՅՈՑ ԻՐԹԻԱՅԻ
ԿԻՆԻԼԻՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իրանաք իլի այրընա թազարլըգ օրունուր
Թապ իսթիմհեան մէքթուբիպ՝ իլտոտ օրունմագ:

مجموعهٔ آخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԸ

ԹԷԼԱՇ ՎԷ ՀԷՁԷԵԱՆԼԱՐ

=×=

Մալիւմ օլտուղը վէճհլէ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարանը, Թերզեան էֆ.-նին քէյֆը մաէշա իտարէսինէն չըգըպ, միլլէթին Վարչութիւնը խտարէսինէ կէչէրէք, եէնի պիր Խնամակալութիւնա իհալէ օլունալըտան պէրու, մէքթէպը մէզքիւր եէնի պիր չէքալ ալմըշ, Խնամակալութիւնըն ճանանիքէրանէ սայ ու զայրէթի սայէսինտէ պիր հալը ինթիզամ ալթընա գոնուլմուշ, միւքէմմէլ պիր բրօկրամ թէրթիպ իտիլէրէք, լաւբգ օլտուղը պիր տէրէճէյէ գոնուլմագ իւզրէ հէր տիւրլիւ թէտապիր վէ թէրթիպաթ իթթիխազ գըլընմըշ, էլհասըլ պու մէքթէպէ տէվամ իտէճէք էվլատը միլլէթին էմէք վէ զայրէթի վէ էպէվէյնլէրինին արզու վէ էմէլլերի միւսմէր օլմագ իւզրէ, չակիրտանընը, պիր կիւն մէքթէպի թէրք իթթիքլէրինատ, վաթանա, միլլէթէ վէ մէնսուպ օլաճագլարը ճէմիյէթը իհթիմաիէյէ պահսը չէրէք օլաճագ զէվաթ օլապիլմէսինի թէէմին իտէպիլմէք իչին, թարաք թարաք չալէշըլարընը, վէ պու խուսուսա, միլլէթէ տահի թագտիր իտիլէրէք, էվլատ սահիպլերի թարաքընտան իշպու մէքթէպ հագգընտա կէօսթէրիլէն բաղպէթ, պիլհասա շայեանը մէմնունիյէթ օլուպ, ազ վագընտա մէքթէպին միգտարը չակիրտանը նիւզիս թէճալուզ իթմիշ օլմասը, պէօյիւք պիր մուվաֆագիյէթ տէմէք օլտուղը հալտէ, Թերզեան էֆ.տէ, այնկէր թարաքտան պօշ սուրմաերպ, մէքթէպի բաղպէթտէն տիւշիւրմէք, նազարը ալէմատ չիրքին կէօսթէրմէք, վէ ասըլ մագսատինէ, եանի, «Մատամ քի մէքթէպին իտարէսի պէնտէն չըգաը իսէ, պէն տէ օրասընը մահվ իտէրիմ. գարաթմագ իչին հէր չէյի եաբարըմ» ֆիքրինէ խըզմէթ իտէրէք, կէօեա իտարէի մէքթէպ՝ պիր թագըմ «բանագրեալ» վէ «Ընդվեալ»լարընը կլինէ կէչմիշ օլտուղունտան, պու մէքթէպէ էվլատը միլլէթի կէօնտէրմէք, այնի խէթա օլտուղունու, վէ օ էվլատըն վէ էպէվէյնինին տահի «բանագրեալ» վէ «Ընդվեալ» օլմալարը լազըմ կէլէճէկինի, ճէնտէթ կիտէմէճէքլէրինի իլան վէ իշտա իթմէքտէն խալի օլմամըշ, վէ քէնտի ավէնէսինի գաբուտան գաբուեա, էվտէն էվէ կէզտիրէրէք, պու սուրէթլէ էվլատ բէտէոլէրինի վէ վալիտէլէրինի իղֆալէ շալըշմըշ, վէ կիւճ պէլա իղֆալ իտէպիլտիկի պաղը չօճուգլարը, էճնէպի, ֆրէնք մէքթէպէրինէ կէօնտէրմէք իւզրէ, միլլէթին բարալարընը սուի իսթիմալ իթմէկէ ճիւրէթ իյէմիշ տիր։

Լաքին, մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Թերզեան, պու թէլաշ վէ թէշէպպիւսաթընտա իսթէտիկի կիպի մուվաֆագ օլաժատըղընը վէ Ուսումնարանին կիւնտէն կիւնէ բաղպէթ վէ թէվէճճիհիւ ումմումիյէ մագհար օլտուղունը, թէրաքգը իթտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ, խըրսընտան վէ զաղապընտան նէ՛ եաբաճաղընը շաշըրմըշ տըր. հիւքիւմէթը Սէնիէյէ միւրաճաաթյա, օրասը սիւպհան մէքթէպի տէյիլ, բուհյան մէքթէպի տիր» ասմիշ իսէ տէ, քէնտինին տինլէթէմմիշ. վէ իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, Ֆրանսա սէֆարէթինէ տահի պաշ վուրուպ, իտարէի ճէսիտէի մէքթէպ հագգընտա պիր թագըմ ազվիեաթ իսնատըյլա, Ֆրանսա թարաֆընտան մէքթէպէ մուխասսէս թախսիսաթըն գաթթինէ չալըշմըշ իսէ տէ, պունա տահի մուվաֆագ օլամամըշ. չակիրտանընը բէտէրլէրինէ, վալիտէլէրինէ տիւշիւպ, կէօնակէօն բուհանի թէհտիտլերէ էվլատլարընը օրաեա կէօնտերմէքտէն մէն իթմէք իսթէմմիշ, լաքին անճագ պիր գաչ չօճուղու, էճնէպէ մէքթէպինէ կէօնտէրէպիլմէքտէն պուշգա պիր չէյ եաբամամըշ օլտուղունտան, պու տէֆա տախչ Ուսումնարանընն միւտիրի ճէտիտի ալէյհինտէ, «Կաթողիկէ Արձագանգ»-տա աէրճ իտիլէն պիր մէգալէ իյէ, չախսի պաղը հէզէեանլարա ճիւրէթ իտիլմէքտէն սագընըլմամըշ տըր։

Լաքին Ս. Գր. Լուսաւորիչ Ուսումնարանընն մուտիրը ճէտիտի էֆ.յի թանրեանլարընն ճիւմլէսի տէ, միւմանիէյէհին միւհթերէմ պիր զաթ օլտուղընը թաստիգ իտիպ, չիմտիյէ գատար պիր կէօնա սուի ավալ ու հարաքեաթը իշիտիլմէմիշ օլտուղը ճիհէթլէ, պու տէֆա «Կաթողիկէ Արձագանգ»-տաքի մէգալէնին ալթընտաքի իքի պաշ հարֆլարտան, մուհարրիրի օլտըղը զանն օրընան քիմսէնին պու էսէրի, սըրֆ զարազքեարլըգ վէ պէտիահլըգ նէթիճէսի օլտուղը, վէ պէնտէն ալէյհ թերզեան էֆ.նին մէզքիւր մէքթէպ ալէյհինտէքի թէշէպպիւսաթը, չիմտիյէ գատար միլլէթճէ իճրասաթ վէ հարաքեաթը պէտիահանէսի ճիւմլէսինտէն իտուկի անլաշըլմագտա տըր քի, պիղ, պունա հէզաեանտան պաշգա պիր չէյ տէմէք իսթէմէյիզ։

Պու գապիղ հէզաեանլարտան իսէ, — մէնպաը մալիւմ օլտուգճա, — նէ՛ մէքթէպ իտարէսի, նէ՛ տէ մէքթէպին միւտիրի ճէտիտի միւթէէսիր օլուրլար։

Անճագ պիզ, Թերզեան էֆ.նին, քէնտինին պու տէրէճէլէրտէ քիւչիւլթմէսինէ, վէ պիր թարաֆտան՝ պիր ժագսէտը ալիյի, եանի բաթրիգլիք կիպի կոթողիկոսլըղը տահի էլտէն չըգարմամայը տիւշինտիւկիւ հալտէ, միկէր թարաֆտան՝ չունուն պունուն շախսիյէթիյլէ ուղրաշմայը, վէ պունուն իչին պիր թագըմ եալանլար, իթթիրալար վէ հէզէեանլար թէրթիպ իթտիրմէյի քէնտիսինէ իշ վէ կիւճ իթմէսինէ, տօղրուսու ճիտտէն վէ հագգէլէթէն թէէսսիւֆլէր իտէրիզ։

ՊԷՕՅԼԷ ԵԻԶՍԻԶ ԵԻԶ ԿԷՕՐՄԷՏԻՐ

Շապը չէքէր զանն իյլէտիք, մալըմըզը պիլէմէտիք,
Պէյիւքլիւքտէ քիւչիւքլիւյիւ չանընա վէրմէտիք,
Սանա կիթ տէր, Տէվլէթ, Միլլէթ. տէմիր աթմըշ տուրմուշսուն սէն,
Պիզ եիւզլէրճէ եիւզլէր կէօրտիւք, պէօյլէ եիւզսիւզ եիւզ կէօրմէտիք։

Հիսապ սօրար իսէք, տէրսին,
— Սո՛ւս, եօգսա «Ընդվեալ»սըն սէն։
Թօրլատըղըն բարա նէ՞րտէ,
— Լաֆ իթմէ, «բանագրեալ»սըն սէն։
Դուզու կիպի ճէմիյէթին գո՞ւրտ մը քէսիլտին պաշընա,
Շու պիչարէ միլլէթինի մահվ իթմէյէ մէյհալսըն սէն։

Շիմտի տէ գալգմըշ զէվալը «կրօնական»-լարա չաթարսըն,
Կր՛թ Ալլահ սէֆանը վէրսին. տուրմուշսուն նեյի՞ եարարսըն,
Պէօյլէ պիր տար զէմանլէրտէ, միլլէթէ նէ՞ օլտու խայրըն,
Պիզէ քեար տէյիլ զարարսըն, տիւրլիւ պէլա՞ մը արարսըն։

Կէլի՞ր մի պիլմէմ պինտէ պիր, սէն կիպիսի պու ճիհանէ,
Տէյիլ մէզհէպ՝ քէրազէլիք. ոօղունմա տինէ իմանէ։
Պէօյլէ սօուգ մուամլէյ, աֆվ իտէրսին, կէօրսէ իտի,
Դաբումըզտան կիտէր իտի, մաշա սաթան պիր չինկեանէ։

Պու լաֆլարը քիմէ՞ իթտիք, պունլարը քիմէ՞ սէօյլէտիք.
Էօմիւշ կէօզսէն եաշ պէքլէտիք, հինէ քէլի թրաշ էյլէտիք։
Պու ատամ սէօզսէն անլատազ, հագարէթ տէ իթտիք տույատ,
Պիզ եիւզլէրճէ եիւզլէր կէօրտիւք, պէօյլէ եիւզսիւզ եիւզ կէօրմէտիք։

Ասիթանէ, 6(19 Հոկտ. 1912

Է.

ՄԷՃՄՈՒՄ. — Պէլքի պու սաթըրլարը զազէթամըզտա օգուտանլար, մէալինի պիր աղ սէրթճէ պուլաճագլար տըր, ֆագաթ սէրթ օրմասըյլա պէրապէր, տօղրու տէյիլ մը տիր։ Պուրասը տա, ինսաֆլա հիւքմ իտիլմէլի տիր։ «Վագտա տօղրու ամմա, եազըլմատա տահա էյի օրուրտը» տէնէճէքլերէ գարշը, պիզ տէ, «աշ թաշարտա, քէպչէյէ պահա օրմագ» տարպը մէսէլինի խաթրա պրագըրըզ։ Պալէատէքի չիր մուհարրիրինին մուխաթապը, իքի սէնէտէն պէրի միլլէթին պաշընա պիր պէլիէյի ազմէ օլտու. միլլէթին էսասաթընը մահվա ուղրաշը, հալէա ուղրաշըհօր. միլլէթին միւթէպէրանընը, մէճալիս ազալարընը վէ էֆրատընը թահգիր իթտիճէմաթը՝ Քիւրսիի չէրիֆ նէզտինտէ տինսիզ վէ մէզհէպսիզ. Տէվլէթ նազարընտա տահի իսթիզլալիյէթէ թալիպ, ատէթա ասը կէօսթէրմէքտէն չէքինմէսի, վէ զայրիհիմ. Պունլարը եարան պիր քիմսէյէ գարշը, պալէատէքի չիրաէ միհնատէրիճ իպարաթ, պիզճէ, աղրը տէյիլ, խաֆիֆ պիլէ տիր. ֆազլա տէյիլ. նօգսան պիլէ տիր։ Հէմ ատ, պու չիրատ սէօյլէնէնլէր՝ պիր ազ աշրգճա իսէ, գաբալըտան պունտան աղրը տահա նէլէ՞ր սէօյլէնտի, նէլէ՞ր եազըլտը. լաքին պունլարը անլաեան, ալընան, միւթէէսիր օլան՝ նէ՞րէտէ։

Մ. ՀԱՆՕԹՕՆԸՆ

ՊԻՐ ՄԷԳԱԼԷԻ ՄՈՒՀԻՄՄԷՍԻ

=×=

Վագթիյլէ Ֆրանսա իարիճիկ նէզարէթինտէ պուլունմուշ օլան Մ. Հանօթօ, պու տէֆա Պալգանլարտա իլանը հարպ օլունմագտան էվվէլ, պիր էվրօբա բիսալէի մէվգուէթասընտա, ահվալը սիասիէյէ տաիր մուհիմ պիր մէգալէ տերճ իթմիշ տիր։ Իշպու մէգալէնին պաղը ֆըգրալարընը նազլ իտէրիզ.

Մ. Սասօնօֆը Լոնտրաեա՝ վէ Եուանան գրալընը Վիէննաեա սէվգ իտէն ֆէվգէլատէ մէնզարէյի պէրրագ կէօրմէյէ սայ իտէլիմ։

Էվրօբայը ատէշէթէ սիւչար իտէն չու նակէհանի թահշիսաթը ասքէրիէյի իճապ իթտիրմիշ օլան թէէսսիրլէրի, սէպէպլերի իյզահէ չալըշալըմ։

Էվվէլա. Մուհարէպէ վուգու պուլաճաղ մը տըր։

Սանիէն. Վուգու պուլուրսա, թահսինտ իտիլմէսի (տեղականացնել) միւմքին օլաճաղ մը տըր։

Սալիսէն. Իսթիգպալ իչին էվրօբաեա վէ պիւթիւն ալէմէ տսիր պիր վազիյէթին թէէմինի, նէ՞ վասըթալարա, նէ սուրէթտէ վագը օլա պիլէճէք տիր։

Իչթէ պու սիւալլէր, էֆքարը ումումիյէ էօսիւնէ գոնուլմագտա օլուպ, վուգուաթլար՝ եագըն ատր զէմանտա պունլարա ճէվապ վերէճէք տիր։

ՀԱՐՈ ՎՈՒԴՈՒ ՊՈՒԼԱՃԱԳԱ՞Ի ՄԸ ՏԸՐ

Վազիյէթ նէ գատար աղ բարլագ օլսա, իմբէրաթօր Ֆրանսուա-Ժոզէֆին իֆֆատէսի վէճհլէ, հարպըն, հիչ օլմազսա, Պալգանլար հարպընդն զուհուրա կէլէմմէսի հագգգի պիր «մյուճիզէ» օլաճագ տըր։

Պունուն իչին պէլքի եալընըզ պիր ինթիմալ վար իսի. պու ինթիմալ իսէ, իւչ այ էվվէլ Պէրխթօլտըն, վագտա պիր աղ պիչիմսիզ չէքլտէ վէ պաշա վուրուր սուրէթտէ, Էվրէրա գա գինէէրինէ վագը օլան թէքլիֆի իսի։

Լաքին հարպ թէքլիֆի, էյի հախսատ ֆէնա, սամիմի հախսատ զայրը սամիմը, նազարը տիգգաթա ալընմատը։ Մուազամ տէվլէթլէր, սէլահէթ չարէսինի ատչիհնմէտիլէր։ Քիւչիւք տէվլէթլէր, քէնտի պաշլարընա թէրք իտիլմէքէ, ճէրէեանտան սիւբիւտիւլէր։ Նէ՞ օլուրսա օլսուն տէնիլսի։ Պիլմէյիզ քի, թալի պէնզի նէ՞րէյէ կէօթիւրիւեօր։ Անճագ չունուրէք էյի պիլիրիզ քի, արթըգ նէ՞ բիւզկեարա, նէ՞ եէլքէնէ, նէ՞ տիւմէնէ պիր սահիպ օլան եօգ տըր։

Քէզալիք Պալգան տէվլէթլէրինին իպթիտասընտան եալընըզ օլտուգլարընը, քիմսէտէն թէչվիգ վէ մուավէնէթ կէօրմէտիքլէրինի գապուզ իթմէք՝ ատէթա պիր էսէրը համագաթ տըր։

Պու պապատ կէրչի մէյտանտա աշիքեար պիր իսպաթ եօգ տըր, ֆագաթ խարիճէն կէօզ գաբամագլըգլար տէյիլ իսէ տէ, կիզլի թէչվիգլեր պաշ իլէ իշարէթլեր, անլաշըլըր կիւլիւմսէմէլէր էքսիլմէմիշ տիր. էօյլէ իշարէթլեր քի, քիւսթախճա վէ գաթի սուրէթտէ օյնատանլարը, էօնլէրինտէքի օեունու թէմամիյլէ իճրա իթմէք իչին, օլտուգճա վէ նէվիմա միւսատէմէ տէմէք տիր։

Տօղրուտան տօղրուեա վէ ալէնէն գապուլ օլունմուշ պիր բօյիթիգա վար տըր քի, օ տա Իթալիոնընն բօյիթիգասը տըր։ Թարապլուս մուհարէպէսի՝ վուգուաթը թահրիք իթմիշ օլտուղունտան, պու թարաֆտան օեունն՝ մասանընն իւզէրինտէ պուլունուեօր։ Տէվլէթը Օսմանիէնին իքի վիլայէթի զապթ իտիլիկի, Ասալար տէնիզինտէքի պիլճիւմէ ճէզիրէլէր իշզալ օլունտուղը, տիւշմէն տէնանմասը Արապիսթանտա, Իզմիր էօնիւնտէ, վէ Զանագ-գալէ գարշըսընտա ֆտալիէթտէ պուլունտուղը պիր զէմանտա, տիրսմաթլարընն պէօյիւք պիր իսթիհզա եախսատ պիր աղ սաֆէրունլըգլա իլան իթտիքլէրի օ մէշհուր ըսթաթօ գուօեա, պու տէֆա ումում թարաֆընտան բիայէթ օլունաճաղընը իշիթմէք, վէ պունա ինանմագ, նա՞սըլ գապկի իսի։ Սահիհ տիր քի, պու տէֆաքը ալտաթմագլըգ՝ պիր ազ աշրգճա իսի։ Էվրօբա իթթիհատընտա մէնսուպ տէվլէթլէրէն պիրի, Թիւրքիա ա-

լեյհինտէ իլանը հարպ իթմիշ օլտուղը հայտէ, խասթա ատէմին չօգ խասթա օլտուղու անլաշըլմագաա իտի։

Հէրսի պու գատար տէյիլ, Իթալիա, շիպսէսիզ մուհարրիպլիք հագգընը իսթիմալ իտէրէք, խատմինի ագար սուլնա մէճպուր իթմէք իւզրէ, հէր ալիրլիւ միւշքիլաթ չըգարմայը տիւշիւնմէքտէն կէրի տուրամազ իտի։ Իթալիանըն Պալգանլարտա եազըն իրսըմլրգալարը օլուպ, Թարատաղըն քիւշիւք խանէտանը գրալիսի էթրաֆընտա Ռուսիա իլէ Իթալիա հիսսէսաթընն եէկսիկէրէ թէսատիւֆ իթտիկի, քիմսէսէն կիզլի տէյլի տիր։ Ասվալը սիեսատէնին կիտիշնէ էն աղ վուգուֆը օլանլար պիլէ, այլարտան պէրի Թարատաղա կիտէնկէրէ, եազըն վագթտա պու մէմլէքէթ իւզէրինէ պահս օլրնաճաղը անլաթըլըեօրտը։

Արնավուտլըգ մէսէլէսի, պիր թազմ արզու վէ նիյէթլէրէ գաթի պիր իսթիզամէթ վէրտիրմէք իչին, վագթընտա ինտաս իտիրմիշ տիր։

Աքսի մանէտատա վէ միսսավի սուրէթէ ատապա տիկէր թէէսսիրսթ տախի իճրա օլունմամըշ մը տրը։

Վաղիյէթէ վասի սուրէթատէ պագբլտըղը թազտիրտէ, պու կիւն տէօրթ տէվլէթին իթթիֆագը, Ավսթրիա-Մաճարըն թէգեվվիւգիւնէ գարշը օլտուղու զանն օլունուեօր։ Ֆիլվագը Սըրպիա, Թարատաղ վէ Պուլկարիսթան՝ Սլավ տէվլէթլէրի օ-օլուպ, եալընըզ Եունանիսթան՝ Ավսթրիա վէ Ամանիանըն թէէսսիրինտէն խալի պուլունմատագա վէ զարպ տէվլէթլէրի նէգտինտէ ժույին արամատա չալըշմագտա տրը։ Մէղքիւր տէօրթ տէվլէթ, իշթանը չօգ օլան պէօյիւք եէյիճիտէն միսսավի տէրէճէտէ գօրգմաղտա տրրլար, չիւնքի Պօսնա վէ Հէրսէքի կէօզլէրի էօնիւնտէ եութմուշ տրը։ Պիր քէրէ Ավսթրիա-Մաճար Սէլանիյէ էնէրսէ, օնտան սոնրա, Սըրպիսթան, Եունանիսթան վէ Թարատաղը էն պէօյիւք իմիտլէրի պէրհավա օլմուշ օլուր։ Վէ Պուլկարիսթանտա տախի օ իմիտլէր, հագգըի ատրէճէսինտէ թէնէզզիւլ իտէր։ Պինանէն ալէյհ մէսէլէ, քէնտի ասը, սեպեպլերի վէ արազիճէ մագսէալէբիյէ բէք սատէ տիր։ Տէօրթ տէվլէթին իթթիֆագը, Թիւրքիա ալէյհինտէ օլմագտան զիւատէ, Ավսթրիա-Մաճար ալէյհինէ թէրթիպ իտիլմիշ տիր։

Եվվէթ, ֆագաթ... Պուլկարիսթան բրէնսի Ֆէրտինանտըն Ավսթրիա-Մաճարա մախսուս ագիլանէ բօլիթիգասընը ունուտատիլմըսիյդի։ Օ Ֆէրտինանտըն քի, Պօսնա վէ Հէրսէքին իշզալը էնտաղնտա քէնտիսինի Ցար իլան իթտիրտի։ Օլ վագթ Ֆէրտինանտ, քէնտի ֆաալիյէթինի, գօնշու պէօյիւք պիր տէվլէթին ֆաալիյէթէյէ պիրլէշտիրմըշ տիր։ Ֆէրտինանտ, ումմուզունատաքի թիւֆէնկի պու գատար չարմուգ մը տէյիշտիրէճէք իտի, վէ ասաքիրը Օսմանիէ իլէ չարթշըմըշը սըրատա, գուվվէթլի պիր տիւշմէնի նամսըլ իշ եէրինէ գօյմատաճագ իտի։ Եունան գրալընա նէ տէմէլի քի, տանա տիւն Վիէննատա իգամէթինի ուզաթմըշ տրը։ Էօյլէ պիր վագթտա քի, եկէր իսթէրսաթ օրլրդըն տիւշմէնի իտի իսէ, վաղիյէթինին միւտաֆասը նագապկ օլուր իտի։ Պիր քիմսէ, ժահվընա չալըշըրդը պիր էվտէ, միւսաֆիր օլամազ։ Եա՞ Ռումանիա քի, պիր զաչ հաֆթա էվվէլ գօնթ Պէրխթօլտուն, «միւթէֆիգ» կկսի զիեարէթինի գապուլ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու կիւն տէ, Ռուսիա իլէ պէօյիւք պիր ֆիրթ իչինտէ պուլունուեօր...։ Խայր, պունլար, զանն օլունտրդը գատար ատի չէյլէր տեղիլ տիր։

Տէօրթ օրտունըն սեֆէրպերլիկի զաեէթ ժուհիմ պիր վաղիյէթը տիբլօմաթիգիյէնին տախիլի էսարը տրը քի, քիչիւք տէվլէթլէր, մէնկէնտ ալթընտա թութուլան պիր տատէ կկսի, օ էսրար իշինտէ թութուլմըշլար տրը, վէ Թիւրքիա, եէմ օլմագ իսթէմէտիկի հալտէ, տիւշմէնտ մուդավէմէթ մէճպուր տրը։ Իշթէ պունլար, Պալգան մուհարեպէսինին մէնի բէք միւշքիլ օլտուղունը տիւշունիւրէճէք մատտելեր տիր։ Մուհարեպէյի մէն իմմէնին եէկհանէ իհթիմալի, տէվլէթլերը մըէսաֆիր պիր ֆաալիյէթ կէօսթէրմէյլերինտէ տիր։

Պու ֆաալիյէթ- ըսբաթօ գուշընը լէհինտէ, եանի Թիւրքիանը լէհինտէ թէհտիտէ գատար իլէրի կէօթիւրիլմէյի տիր։

Մ. Բուանդարէ վագտա իթիլաֆը տիբլոմաթիգիյի վիճուտէ կէթիրտի. լաքին իճապ իտէրսէ, օ իթիլաֆ, միւէսսիր օլմագ իչին թէհտիտէ գատար կիտէճէ՞ք մի տիր։

Պու մէսէլէ, պիզի իքինճի պիր սիւպէ կէօթիւրմէքտէ տիր. եանի,

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՑԻ ԹԱՀՏԻՏ ԻԹՄԷՔ (ՏԵՂԵԿԱՆԱՑՆԵԼ) ԴԱՊԻԼ ՕԼԱՄԱԴ ՄԸ ՏԸՐ

Գարշըմատա իքի հէյէթը սիւէլիյէ կէօրիւեօրում քի, պունլարտան, սոնէնին իլէրիսինտէ օլանլար, Ռուսիա իլէ Ավսթրիա-Մաճար տրը, վէ արգատա օլանլար իսէ, Ալմանիա իլէ Իտալիատան պահս իթտիմ։ Աղ էվվէլ Իթալիատան պահս իթտիմ։ Իթալիա այնի զէմանատա հէմ միւտտահ, հէմ միւտտահի ալէյհ օլամազ։ Ֆրանսատա կէլինճէ, իքի հէյէթին օրթասընտա տուրուպ, սուլհ միեանճլըղը վէ թէհրազի բօլունու իճրա իթմէքտէ տիր։

Ռուսիա վէ Ավսթրիա, պիր ասրրտան պէրի Պալգանլարտա քէնտի իթիլաֆլարը իչին պիր սուրէթ արատըլար։ Էսասը հարէքէթլերի՝ սուլհն էմրը մուհաֆազասը պուլունան մէզքիւր իքի տէվլէթ թարաֆընտան Բայրախթատտա, Պէրլին գոնֆէրանսընտա, Միւրշէկտ, պէլքի տէ Բօղտամ եախօտ Բէվլատա, քէմալը խալիսէթ վէ հիւնի նիյէթլէ պունըն իչին իպրաղը զայրէթ իտիլի իսէ տէ, չարէ պուլունմատը։

Շիպսէմ եօգ տրր քի, էկէր պիր սուրէթը իթիլաֆիյէ պուլալար, պու իքի տէվլէթ, Պալգանլարըն տար տաիրէսինտէ, մէվգրի ճօղրաֆիլէրի վէ թարիխլէրի. պիրպիրի ալէյհինէ ըէգապէթէ սէվգ իթմէսինէ բաղմէն, ճէմաաթլարընընն վէ ըիճալը տէվլէթլերին հըրսը չանլարընը, զապթ վէ թէսկին իտէճէք տիրլեր. լաքին օ սուրէթը թէսվիյէյի արտեօրլար. պուլամաեօրլար։

Արազիճէ ըսբաթօ գուշ վէ իսլահաթ մէսէլէլերի պուլունտուզունու պիլիրիմ։

Պալգանլար բօլիթիգասընտա Իսլահաթ քէլիմէսինին եալընըզ պիր մանէասը պուլունտուզունու թէքրար մահէլլ վա՞ր մը տրը։ Մաղինին նիւժունէլերի վէ հալը հազրըն իւմիտլերի մէ տանատա տրը։ Էկէր Իսլահաթ քէլիմէսի, մուխթարիյէթ մանէասընտա թէլագը օլունմագտա, ֆաալի պիր նէթիճէսի օլամազ, վէ ալատրճը պիր վատան իպարէթ գալըրքի, եէնի վէ տահա միւշքիլ եէյիսլէրէ սէվգ իտէր։

Մաքէտոնիայը վէ Պալգանլարտա Օսմանը վիլայէթլերինի «իսլահ իթմէք» իչին հէր թէշէպպիւս իճրա իտիլմէմի։ Սէֆիրլերին թահգրգաթ տէվրի, գօնսօլօսլարը իտարէ տէվրի, տէվլէթլերին գօնթրոլ տէվրի մալիւմ տէյլի մի տիր։ Շիմտի տէ Զուիցերիայը պիր ումումի վալի թայինինտէն պահս օլունուեօր։ Պու վալի, Իթալիայը ժանտարմալարտան ֆազլա նէ եարաճագ տրը։ Խրիսթիան գավմարը, Թիւրքիանըն պօյունտուրուլունտան մուզտարրպ օլուեօրլար։ Իշթէ հագգէթը հոլ պու տրը։ Պէտպախթլրգալարընտան, պունա քէնտիլերի իչին եալընըզ պիր չարէ վար տրը քի, օ տա իսթիգլալիյէթ տիր։ «Իսլահաթ», մուվագգաթ պիր սուրէթը թէսվիյէ, մէսէլէյի քէշմէքէշտէ պրագմատատ մախսուս պիր թէսպիր օլապիլիր։ Լաքին տօղրուտան տօղրու մագսէտ՝ գուրթուլմագ տրը։ Արնավուտլըդտա, այնի վագթտա Իսլամ վէ Խրիսթիանլար իչին մէսէլէ սահմ միւշքիլ տիր։

Իսլահաթատան պահս իտէլիմ. պունա մուխալիֆ տէյիլիմ. ֆագաթ քէլիմէլերին գըյմէթի հագգընտա եանըմատալրմ։ Մէսէլէտէ ալէագատար օլան իքի մուազզամ տէվլէթ, Պալգանլար բօլիթիգասընտա պիր աղ սուլ իսթիմալ իտիլմիշ օլան վէ Պէրլին մուահէտէսինին զայրը գապիլը իճրա պուլունան Զիւնճիւ մատտէսինի թէլգին իտէն այնի շիպօրիի թէքրար պիրլիքտէ թէլէֆֆիւզ իթտիքլերինտէ, էսասը ահվալ, եանի Էվրօբատա էլեէվմէվճուտ օլան Օսմանը վիլայէթլերինին ապրալիճէ վէ սիսսիճէ վաղիյէթի թալիի հագգընտա ժութապգ պուլունճագլա՞ր մը տրը։ Իշթէ պիթիւն մէսէլէ, պունտատրը։

Պու սուրէթլէ սուրէթը իթիլաֆը-ն իքինճի նօգթասընա վասլ օլմագտատրզ քի, պու նօգթա, տէվլէթլերին միւզաքէրաթընտան վէ Պալգան իթթիհատընը՝ քէյֆէ պրագըլմասընտան, եանի տրաղիճէ «ըսթաթօ գուօ»ընն մուհաֆազասը իտատասընտան իպարէթ տիր։ Էկէր մէսէլէ, հէր քէսին անը պէօյլէճէ իլան իթմէսի իւզէրինտէ իսէ, տէյլճէյիմիզ հոգ տրը. պիլաքիս էկէր մէսէլէ, անէ հիրսէթ իթմէքտէ վէ անը մէվգրի իճրայէ գօյմագտա իսէ, օլ վագթթ մէսէլէ տէյիշիր։

(Տէվամի

ՊԷԵԱՆՆԱՄԷ

Հարպիէ նազրը վէ օրտուի Օսմանի պաշ գումանտանը Նազրմ բաշա թարաֆընտան ասաքիրի Օսմանիէյէ խիթապէն նէչր իտիլէն պէեանանամէնին սուրէթի տիր.

Ասաքիրի պէրրիէ վէ պահրիէ պաշ գումանտանը պուլունան մէթպուը ազդամ վէ էֆիէմ Բաշիշանըմըզ էֆէնտիմըզ հազրէթլերինատէն չէրէֆթէլլագը իթտիկիմ էմր ու ֆէրմանը Հիմանատուն մանթուգը ալիսի վէճճէլ, սիզէ, եանի չէճի Օսմանը օրտուսընտ պու վէճճէլ թէվճիրը խիթապ իյլերիմ։

Էյ զապիթան վէ էֆրատ,

Ասբրլարատան պէրու վաթանըմըզ իչին պու գատար մուհիմմ պիր սատթ հրբուլ իթմէմիշ տիր։ Քէնտիլերինէ սուլհ վէ միւսալէմէթ իւզրէ, վէ հաթթա ատսթանէ եաշամագտան պաշգա պիր չէյ իսթէմէտիկիմիզ գօմշու հիւքիւմէթլեր, հէր կէօնտ զայտէի ատալէթի վէ քեաֆֆէյի հուգուգը ատագ ալթընա ալարագ, վէ էվրօբա սուէլը մուազզամասընն նէսայի վէ իսթարաթը վագրալարընտա էհէմմիյէթ վէրմէկէրէք, սուլհ ու միսալէմէթին մուհաֆազասը էմրինտէքի մէսամիզի հիւքիւմսիզ պրագմագ իչին, պիզէ քիսթախանէ մէյտան օգուտուլար։ Պիւթիւն միլլէթ, անլէրին պու վաղը ճիւրէթքարանէլերինի քէմալը նէֆրէթ վէ իսթիհգար իլէ թէլագը իթմիշ, վէ պունու միւթէճասրրլարընն նիւսուլլերինէ չարբմագ խուսուսընը սիզէ թէվտի իյլէմիշ տիր։

Է զապիթան վէ էֆրատ, պու հագարէթին ինթիգամընը այմագ վէ տէվլէթիմիզին չէրէֆ ու նամուսյլա հուգուգը մուգատատէսինի միւտաֆատ իթմէք վէ չանը Օսմանը խալէֆիլերինին մէզիյէթլերինէ խալել կէլմէսինի վէ անլէրին անանաթը գահրամանէսիյլէ (դիւցազնական աւանդութիւնները) հէր հալ ու քարատէ կէօսթէրտիքլերի չէճատթ վէ պէսալէթի վէ վաթանը սէլամէթի ուղրունտաքի պահատատ ու բաեան ֆէտաքարլըգլարընը թէմամիյլէ մուհաֆազա իթտիքլերինի քեայինաթա գարշը իսպաթ իթմէք՝ սիզլերէ գալմըշ տրը։ Էճատատընդան պիր ավուճ չէճիան, վագթըյլա Անատօլուտան Բուռմէլի հագասընա կէչէրէք, պու իգլիմը ազիմի ֆէթհ իթմիշ, վէ օնլարըն չանը էվլատը տախի չիմտիէ զատան վուգու պուլան հէր պիր մուհարէպէտէ գահրամանճա հարէքէթլէ, պիւթիւն ճիհանընը թագտիր վէ հայրէթինի ճէլպ իտէրէք, սիզլեր իչին իմթիսալէ չայեան պիր չօգ նիւժունէ վէ միսալ կէօսթէրմիշլեր տիր։ Դարշընըզատաքի տիւշմէնլեր, ֆէզալը ասքերիճէ սիզին տումէնլեր պուլունտրգլարընտան, Սլլահընանը ու ինանէթիյլէ անլէրէ չիտտէթի պիր տէրս վէրմէք՝ սիզին իչին պիր վազիֆէյի համիյէթ տիր։ Մէմլէքէթ սիզէ կիւվէնիեօր։

Ֆագաթ հաեաթընըզը թէհլիքէյէ իլգա իտէրէք, միւտաֆատ իյլէհէճէկկինիզ մագսէտը ֆէվգէլատաէ՝ մուհիգգ վէ մուգատատէս օլմազլէ պէրապէր, չուրասընը խաթրտան չըգարմանընը զի, ամը Հագգա մաղուլպէթ չանընատան օլմաեան պիր չէճատթատան պաշգա սիզճէ իպրազ իտիլմէսի լազըմ կէլէն պիր նիւմունէի իմթիսալ տահա վար տրը։ Օ տա, ինանիյէթէ գարշը իպրազ իտէճէկկինիզ նիզամ ու ինթիզամ իլէ ամիրլերինիզէ իթտաթը մութլազատան իպարէթ տիր։ Պիւա մուճիպ վէ զատատարանէ դան աէօքիւլմէմէլի. մասում վէ ատիզլերէ, գատան վէ չօճուգլարա վէ էսիրլերէ գարշը ճէպր վէ թազտիգ թէճվիզ իտիրմէմէլի. սիլահը օլմաեան էֆրատը էհալինին մալ վէ ճանը, վէ հէր գավմըն քէնտինճէ միհնէթլէմ օլան բուհանի պինալարը մուհաֆազա իտիլմէլի։ Ամիրլերինէ իթտաթ իչին սիզին իլէ հարպ իտէն վէ ֆագաթ գալպէն մուհարեպէյէ լանէթ օգուեան վէ սիզէ տօսթլուգ էլի ուզաթմայը ճանա մինէթ պիլէն պիր թագրմ իզֆալէ ուզրամըշ պիչարէլերէ մէրհամէթ օլունմալը։ Օսմանլըլարը, էն զիեատէ թէրագգը իթմիշ միլլէթլէր վէ գավմար մէրթէպէսինտէ պուլունտրգլարընը վէ հագգանիյէթը սիւէլիյէ էսասթրյա էֆքարը ինսանիյէթբերվերանէնին նիհայէթ իւլ էմր իհրազը զալէպէ իտէճէկինէ տերէճէյի նիհահէտ իթիմատ իթտիքլերինի, սիզի բէք աղ թանրեան աէմը մէտէնիյէթէ գարշը իսպաթ իթմէլիսինիզ։

Էյ վաթանը չէճի միւտաֆիլերի, ումումի թէհլիքէ գարշըսընտա հէր վագթտան զիեատէ մութեանրա օյարագ, վազիֆէնիզի պիլէրէք իլերիյինիզ։ Մա՞րշ, իլերի՞։ Պիլինի՞զ, ճէնապը Հագգն եարտրը, պիւթիւն պիր միլլէթին ըուհու սիզին իլէ պիրլիքտէ տիր։ Արգանըզտա իսէ, ճէսարէթինիզին միւքեաֆաթընը իճրա, ինթիհաճաթընըզը թէսվիյէ վէ հարալարընըզը թէտավի, այիլէլերինիզ ժուավենէթ իչին հէր ալիրլիւ ֆէտաքարլըզը ինթիհաբէ հազըր վէ սատրգ վէ մէրհամէթլի եիրէքլէր վար տրը։ Մա՞րշ, իլերի՞։ Մուզաֆֆէրիյէթլերլէ վէ էն մուգատատէս պիր վազիֆէնին իյֆա վէ իքմալիյլէ պիւթիւն ակլէ վէ ագրապանըզը վէ ճիւմլէ վաթանտաշլարընընը մէսրուր վէ մինէթտար իսինիզ, վէ Հազրէթը Ալլահ ճիւմլէնինզէ թէվֆիզինին բէֆիգ իթսին։

Հարպիէ նազրը
Օրտուի Հիմայուն պաշ գումանտանը
Պիրինճի ֆիրիգ ՆԱԶԸՄ

* * *

ՄԷՃՄՈՒԱ.- Հարպիէ նազրընընն թէպլիզ իթտիկի պու պէեանանթը Շահանէ, տախ, մէտէնիյէթբերվեր պիր Բաթիշանըն սէօզլերինի հալի օլուպ, պունտա կէօրիւլէն ֆիքրի ուլուվիյէթ, ճէնապ, վէ բուհը խայրխահանէ՝ էզհէր ճիհէթ չայեանը թագտիր տիր։ Բաթիշանըմըզ, զապիթան վէ ասքէր էվլատարընը, վազիֆէյի մուգատատէսի ասքերիէյէրինին, խըտմէթը վաթանիյէլերինի թէմամի իյֆայէ տավէթ պուեուրտըգլարը գատար. տնլէրի, մագթուլ, մէճբուհ, էսիր տիւշէն տիւշմէն վէ էլինտէ սիլահը պուլունմատան էհալի հագգընտա տախի վազիֆէյի համիյէթքեարանէյէ, ինսանիյէթէ տավէթ իյլէօրլար։ Հէր հալտէ իւմէրտի ասքէրի, զապիթան, պու պէեանանթը Շահանէյէ կէօրէ հարէքէթլէ, էֆրատը ասքերիէյէ տախի պու եօլտա գօմանտա վէ նասիհաթլար վէրէճէքլէր տիր։ Էվրօբա, հարաքեաթ վէ մուամէլաթը ասքերիէմիզ իւզերինէ կէօզլերինի աթի իթմիշ տիր։ Շէվքէթմէտաղ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին իսթարաթընա թէմամիյլէ թէվֆիգը հարէքէթ իտիլմէսի, օրտուի Օսմանլինին չան ու չերէֆինին զաթ գաթ արթմասընա վէսիլէ օլաճագ տրը։

ԳՐԱԼ. ՖԷՐԴԻՆԱՆԴՆ ՊԷԵԱՆՆԱՄԷՍԻ

Սոֆիա, 18 հոկտ.— Գրալ Ֆէրտինանտ թարաֆընտան Պուլկար միլլէթինէ խիթապէն աթիտէքի պէեանանամէ նէչր իտիլմիշ տիր.

«Եիրմի պէշ սէնէլիք հիւքիւմէթիմ էնասընտա, պիր սայր սիւքիւն վէ մուսալէմէթբերվերանէ իյէ, տախտա Պուլկարիսթանը չէրէֆինէ, սաատէթինէ վէ թէրագգըսընա չալըշարմ, վէ Պուլկար միլլէթինին հէր վագթտ պու իսթիգամէթլէ եիւրիւմէսինի իսթէր իտիմ։ Լաքին ճէնապը Հագգ՝ պաշդա տիւրլիւ թէրթիպ պուեուրտու։ Պուլկար միլլէթինին՝ սուլհուն նիյմէթլէրինի թէրքէ, պիր մէսէլէի ազիմէնին հալլի վէ մէվգրի ֆիրէ կէթիրմիշ իլէ ամիրլերինիզէ իթտաթը մութլազատան իպարէթ տիր։ Պիւա մուճիպ վէ զատատարանէ դան աէօքիւլմէմէլի. մասում վէ ատիզլերէ, գատան վէ չօճուգլարա վէ էսիրլերէ գարշը ճէպր վէ թազտիգ թէճվիզ իտիրմէմէլի. սիլահը օլմաեան էֆրատը էհալինին մալ վէ ճանը, վէ հէր գավմըն քէնտինճէ միհնէթլէմ օլան բուհանի պինալարը մուհաֆազա իտիլմէլի։ Ամիրլերինէ իթտաթ իչին սիզին իլէ հարպ իտէն վէ ֆագաթ գալպէն մուհարեպէյէ լանէթ օգուեան վէ սիզէ տօսթլուգ էլի ուզաթմայը ճանա մինէթ պիլէն պիր թագրմ իզֆալէ ուզրամըշ պիչարէլերէ մէրհամէթ օլունմալը։ Օսմանլըլարը, էն զիեատէ թէրագգը իթմիշ միլլէթլէր վէ գավմար մէրթէպէսինտէ պուլունտրգլարընը վէ հագգանիյէթը սիւէլիյէ էսասթրյա էֆքարը ինսանիյէթբերվերանէնին նիհայէթ իւլ էմր իհրազը զալէպէ իտէճէկինէ տերէճէյի նիհահէտ իթիմատ իթտիքլերինի, սիզի բէք աղ թանրեան աէմը մէտէնիյէթէ գարշը իսպաթ իթմէլիսինիզ։

Էյ վաթանը չէճի միւտաֆիլերի, ումումի թէհլիքէ գարշըսընտա հէր վագթտան զիեատէ մութեանրա օյարագ, վազիֆէնիզի պիլէրէք իլերիյինիզ։ Մա՞րշ, իլերի՞։ Պիլինի՞զ, ճէնապը Հագգն եարտրը, պիւթիւն պիր միլլէթին ըուհու սիզին իլէ պիրլիքտէ տիր։ Արգանըզտա իսէ, ճէսարէթինիզին միւքեաֆաթընը իճրա, ինթիհաճաթընըզը թէսվիյէ վէ հարալարընըզը թէտավի, այիլէլերինիզ ժուավենէթ իչին հէր ալիրլիւ ֆէտաքարլըզը ինթիհաբէ հազըր վէ սատրգ վէ մէրհամէթլի եիրէքլէր վար տրը։ Մա՞րշ, իլերի՞։ Մուզաֆֆէրիյէթլերլէ վէ էն մուգատատէս պիր վազիֆէնին իյֆա վէ իքմալիյլէ պիւթիւն ակլէ վէ ագրապանըզը վէ ճիւմլէ վաթանտաշլարընընը մէսրուր վէ մինէթտար իսինիզ, վէ Հազրէթը Ալլահ ճիւմլէնինզէ թէվֆիզինին բէֆիգ իթսին։

Հարպիէ նազրը
Օրտուի Հիմայուն պաշ գումանտանը
Պիրինճի ֆիրիգ ՆԱԶԸՄ

* * *

ՄԷՃՄՈՒԱ.- Հարպիէ նազրընընն թէպլիզ իթտիկի պու պէեանանթը Շահանէ, տախ, մէտէնիյէթբերվեր պիր Բաթիշանըն սէօզլերինի հալի օլուպ, պունտա կէօրիւլէն ֆիքրի ուլուվիյէթ, ճէնապ, վէ բուհը խայրխահանէ՝ էզհէր ճիհէթ չայեանը թագտիր տիր։ Բաթիշանըմըզ, զապիթան վէ ասքէր էվլատարընը, վազիֆէյի մուգատատէսի ասքերիէյէրինին, խըտմէթը վաթանիյէլերինի թէմամի իյֆայէ տավէթ պուեուրտըգլարը գատար. տնլէրի, մագթուլ, մէճբուհ, էսիր տիւշէն տիւշմէն վէ էլինտէ սիլահը պուլունմատան էհալի հագգընտա տախի վազիֆէյի համիյէթքեարանէյէ, ինսանիյէթէ տավէթ իյլէօրլար։ Հէր հալտէ իւմէրտի ասքէրի, զապիթան, պու պէեանանթը Շահանէյէ կէօրէ հարէքէթլէ, էֆրատը ասքերիէյէ տախի պու եօլտա գօմանտա վէ նասիհաթլար վէրէճէքլէր տիր։ Էվրօբա, հարաքեաթ վէ մուամէլաթը ասքերիէմիզ իւզերինէ կէօզլերինի աթի իթմիշ տիր։ Շէվքէթմէտաղ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին իսթարաթընա թէմամիյլէ թէվֆիգը հարէքէթ իտիլմէսի, օրտուի Օսմանլինին չան ու չերէֆինին զաթ գաթ արթմասընա վէսիլէ օլաճագ տրը։

րիվէսի իշին սիլահա սարրվմասը վագթը կէլմիշ տիր։

«Ամիս վէ Բոսսոյն էսթէնտէքի հէմ-մէզհէպ վէ հէմճինս գարտաշլարըմըզ, նահիլը հիւրրիյէթ օյտուղմըզ օթուզ պէշ սէնէտէն պէրու պու կիւնէ գատար գա-պիլը թէհամմիլ վէ ինսանիյէթէ նազը-շըր պիր էօմրէ նայիլ օլամասրար։ Պու մազսէտէ վասլ օլմագ իշին, կէրէք Էվ-րոբա տէվլէթլէրի, կէրէք Պուլկար հիւ-քիւմէթլէրի թարաֆլարընտան սարֆ օլու-նան քեսֆիյէի զայրէթլէր, խրիսթիանլարա, հուզուզ վէ հուրրիյէթը մէսէնիյէ նայիլ օլմալարընա միւսայիտ չէրայիթի թէէմին իսէմէտի։

«Պալգան էսիրլէրինին կէօզ եաշլարը, միլեոնլարճա խրիսթիանլարընն ահ ու էնինի, հէմճինալէրի վէ հէմմէզհէպլէրի օլ-տուղմըզ հասէպիյլէ, գալպլէրիմիզի միւ-թէէսսիր իթմէյի իտի։ պիզ քի, հուրրի-յէթիմիզի վէ հաեաթը սաքինանէմիզի՝ պէօյիւք պիր խրիսթիան խէլասքեարա պօրճլուեուզ։ Պուլկար միլէթի, պու էմրը մուգատտէսին սօնուենա զատար իլէրի կէօթիւրիւմէսի լազըմ կէլէճէկինէ տաիր Զար թարաֆընտան վագը օլան բէյղամ-պէրանէ պէհանաթը ատրիսաթը իտէր։

«Սուլհ ու սալահա օլան մուհապպէ-թիմիզ թիւքէնտի, վէ Թիւրքիա էհալի-սինին ճան վէ մալինին հիմայէսինի թէէ-մին իսէպիմէքլիկիմիզ իշին, սիլահա սա-րըլմագտան պաշգա չարէմիզ գալմատը։

«Օսմանը վիլայէթլէրինատ մէվճուտ օ-լան հիւքիւմէթսիզլիք՝ պիզիմ հաեաթը միլլիյէմիզի պիւլ թէհտիտ իթմէքտէ տիր։ Իշթիպ վէ Գոչանա միւգաթէլաթընտան սօնրա, թալէպիմիզ վէճէյլ, մազլումլարա աատալէթ վէրիլէճէք եէրսէ, հիւքիւմէթը Օսմանիէ՝ քէնտի գուվվայը ասքէրիյէսի-նին սէֆէրպէրլիկինի էմր իթմիշ տիր։

«Պու սուրէթլէ ուզուն միւատտէթտէն պէրու տէվամ իտէն սապրըմըզ՝ ահը պիր թէհրիւպէյէ մաարուզ գալը։ Հիսսիսա-թը ինսանիյէթքեարանէյի խրիսթիանիէ, մահվ իսիլմէք թէհտիտի ալթընտա պու-թը ինսանիյէթքեարանէյի խրիսթիանիէ, մահվ իսիլմէք թէհտիտի ալթընտա պու-լունմասընտան, վէ մահզա միլլէթ-տաշլըգ զայրէթիյլէ։ Թիւրքիայը իսլահա-թա, եահոտ չու նա պու մէթալիպի գա-պուլէ մէճպուր իթմէք իշին, Պուլկարիս-թանընն իլանը հարպ իթտիկինի պէհան ի-մէպիկիր իտի։ լաքին Սալիպտէն, Հիլա-ատան պահս իթմէսի՝ ապա ուհամազ։ Երբ-մինճի ասրրատա տէվլէթճէ, միլլէթճէ, չահա-ճա տավպարատա պիլէ մէզհէպի ալէթ իթ-թիխազ իթմէքլիք՝ բէք ատի պիր շէյ օլ-տուգտան պաշգա, խուսուսա պէօյլէ մու-հարէպէյէ զէմանընտա պու ֆիքր վէ զէ-մինի, էսասը միւտաֆաա մագամընտա իսթիմալ իթմէքլիք, պէօյիւք պիր ճինա-յէթ տիր քի, էզճիւմէ գրալ Ֆէրտինանտ կիպի զէվաթ թարաֆընտան գուլլանըլմա-սը՝ էզսէր ճիհէթ չայեանը մուահէզէ վէ մահքիւմիյէթ տիր։

Պալէատէ սուրէթլինի տէրճ իթտիկիմիզ հարպիէ նազրը Նազըմ բաշա թարաֆին-տան, Զաթը հազրէթր Բատիշահի Նամընա նէշր օլունան պէհանաթ իսէ, գրալ Ֆէր-տինանտա պիր տէրս վէ իպրէթ օլապի-լիր։ Պունտա, մէզհէպի, տինի իյմա իտէր հիչ պիր քէլիմէ պուլունմամագ չէօյլէ տուրսուն, պիր ֆիքրի ալի, պիր բուհը մէսէնի վէ ինսանիյէթքեարի մէվճուտ օ-լուպ, էկէրչի հէր իքի պէհանանամէ, ատա-լէթ վէ մէտէնիյէթ սահիբէսինտէ թէտգիգ իտիլէճէք օլուրսա, Նազըմ բաշանընն իմ-զասընը համիլ պէհանաթ իլէ գրալ Ֆէր-տինանտընն, մէզհէպ վէ տինի իյմա իտէն թահրիքեամիզ պէհանաթընտա բէք պէօ-յիւք պիր ֆարգ պուլունտըղընն թասա-տիգ իտիլէճէկինտէ, վէ պիրինճիսինին՝ ումումէն մազհարը թասվիպ վէ իքինճի-սինին թայիպ վէ մուահէզէ գելընաճա-ղընտա չիւպհէ եօգ տըր։

ԻԹԱԼԻԱ ԻԼԷ ԱԳՏԸ ՍՈՒԼՀ

Իթալիա իլէ Թիւրքիա պէյնինտէ մուա-հէտէի գաթիէյի սուլհի, ճումաա իրթէ-սի կիւնիւ, Զուիցերիանընն Ուշի պէլտէ-սինտէ իմզալանմըշ, վէ թարաֆէյն մու-ըահխասլարը եէկտիկէրինտէն ժուֆարա-գաթ իթմիշլէր տիր։

Բէսմի զազէթանընն ճումաա իրթէսի կիւնքի նիւսխէսինտէ տէրճ օլունան պիր իրատէի սէնիէտէ, Ատալար տէնիզինտէ Իթալիանլար թարաֆընտան իշղալ իտիլ-միշ օլան ատալար էհալիսինէ, բօլիթի-գաճա թէօհմէթլէրինտէն սօլայը աֆվը Շահանէ ատրը օլուղը պէեան, վէ մա-հէյլի էհալիսինէ, պիլա թէֆրիգը ճինս ու մէզհէպ միւսավաթ վէ ատալէթի թէէմին իտէճէք սուրէթտէ իտարէճէ վէ ատլիճէ իսլահաթ իճրա իտիլէճէկի, վէ մէվլէքէթին լիսան վէ ատաթընը պիլէն մէժուրլար թայեին օլունաճաղը վատ իտիլմիշ տիր։

Ճումաա իրթէսի կիւնքի մէճլիսի վիւ-քէլատա, Իթալիա թէպապսընընն ալաէ-թինէ վէ Օսմանը լիմանլարընա Իթալիան սէֆինէլէրինին կիտիպ կէլմէսինէ միւ-սաատէ իտիլմէսի գարարլաշըրըլմըշ տըր։

Բարիզ, 20 հոկտ.— Բօմատան պիլ-տիրիտիկինէ կէօրէ, էնվէր պէյ՝ ագաը սուլհ օլտուղունու Արապլարա խապէր վէրմիշ, վէ պունլար՝ խոշնուտ օլմագլա պէրապէր, սիլահլարընը Իթալիան մէմուր-լարընա թէսլիմ իթմէք մէսէլէսի խու-սուսընտա միւշիւնմէք իշին մէօնլէթ իս-թէմիշլէր տիր։

=×=

30 ՏԱՆ 45 ԵԱՇԸՆԱ ԴԱՏԱՐ ՕԼԱՆԼԱՐ ԱԱԲԷՐԼԻԲՏԷՆ ՄՈՒԱՖ

Բէսմ.— Ճումաա իրթէսի կիւնիւ, մէճլիսի վիւքէլատա, 30տան 45 եաշընա գատար օլան զայրը միւսլիմէրին վէ ըս-թամպոլ իսլամլարընը ասքէրլիք մէսէլէ-սիյլէ իշթիղալ իտիլիպ, աթիտէքի գարար վէրիլմիշ տիր։

«Սթամպոլ էհալիսիյլէ վիլայաթը սահ-բէ զայրը միւսլիմէրինատէ խրամէթը աս-քէրիէնին ալթը սէնէլէրինատ (էսնանը սիթթէ) պուլունանլարը խրամէթը աս-քէրիէսի (1299-1304 մարտ 1տէն, եանի 1883 մարտ 1տէն 1888 փեար. 29ա գա-տար), 1909 յուլիս 25 թարիխլի գանուն-լա գարարլաշըրըլմըշ, վէ պու թարիխ-տէն սօնրա մէվզրի իճրայէ գօնուլմուշ տըր։ Պու սէպէպլէ պունան էվվէլքի սե-նէլէրտէ տօղմուշ օլանլար հագգընտա մուամէլէի ասքէրիէ իճրա իտիլմէսի գարարլաշըրըլմըշ տըր։»

Պունտան պաշգա, հէր նէ գատար պէ-տէլը ասքէրի թէէտիյէսի իշին գարար-լաշըրըլմըշ օլան մէօհլէթ խիթամ պուլ-մուշ իսէ տէ, պունտան պէօյլէ թէէտիյէ օլունանաճագ պէտէլլէրին տախի գապուլ ի-տիլմէսի թահթը գարարա ալընմըշ տըր։»

*** Հարպիէ Նէզարէթինատն պու պապ-տէ կէօնտէրիլէն բէսմի պիր թէպլիղէ կէօրէ, սիլահ ալթընա չաղրըլմըշ օլան էֆրատա-տան պէտէլ վէրմէք իսթէնէնէրին պէ-տէլէրի՝ նոյ.ին 7նճի կիւնիւ ագշամընա գատար գապուլ իտիլմէսի իշին, պիլ-ճիւմլէ ասքէրի գօմանտանլարա էմր վէ-րիլմիշ տիր։

*** Պալէատէքի թէպլիղաթ, բէք սարիհ իսէ տէ, ախըզ ասքէր գումիսիոնլարընա հէնուզ բէսմէն պիլտիրիլմէմիշ օլմալը տըր քի, մէզքուր գումիսիոնլարճա, ասքէրլիք-տէն մուաֆ օլանլարընն հալէա ճէպ վէ թահրիրինէ տէվամ իտիլմէքտէ տիր։

=+=

ՊԷՏԷԼԱԹԸ ԱՍՔԷՐԻԷ

Մէմալիքը էճնէպիէտէ վէ սահր մա-հէլլէրտէ պուլունանլարընն պէտէլաթը աս-քէրիէսի, պուլընտըգարը մահէլլէրին Օս-մանը սէֆարէթլէրինէ հահոտ գօնսօլա-թօլարընա, վէ Սթամպոլտա քէնտի համի-լէրի թարաֆընտան մէրճիինէ թէսլիմ ի-տիտիկինատ, գապուլ օլունաճագ տրը։

=×=

ԱԱԲԷՐԻ ԹԱՊԻՊ ՎԷ ՃԷՐԲԱՀԱՐ

Սէլիմիէ բէտիֆ ֆբրդասը գօմանտան-ըղա թապի Իսկիւտար, Գատըքէօյ, Պո-ղազ իշինին Բումէլի վէ Անատոլու ճիհէթ-լէրի, Թէշվիգիյէ, Խասքէօյ, Ճիհանկիր վէ Պէշիքթաշ բէտիֆ թապուրլարը գբթա-սընտա մուգիմ 1299, 1300, 1301, 1302 1303, 1304, 1305, 1306, 1307 վէ 1308 թէվէլլիւտիլէրինատն միւսլիմ վէ զայրը ֆիւսլիմ, մույեինլի վէ մույեինսիզ քեսֆ-էյի միւլքիէ թապիպ վէ էճզաճըլար, Հարպիէ Նէզարէթինին Սըհհիէ իտարէսին-տէ Սէֆիրպէրլիք միւսիրիյէթինէ մբրա-ճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլտիկի, վէ մի-բրաճաաթ իթմէեէնլէրին մէսուլիյէթ ալ-թընտա գալաճաղը՝ մէզքիւր զօմանտան-լըգ թարաֆընտան իլան օլունմըշ տըր։

ՐԷՃԱ.— Սթամպոլ վէ թաշրա միւ-թէրէմ ապօնէլէրիմիզէն, վատէլերի հը-ուլ իթմիշ օլանլարը՝ ապօնրման պէտէլ-էրինի պիր ան էվվէլ կէօնտէրմէլէրինի խասէթէն ըէճա իտէրլիզ։

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ

Մուհարէպէյէ տաիր ալընան թէլէ-կրաֆլար օ գատար չօգ տըր քի, զազէ-թամըզին հաճմի, պունլարը տէրճ քեսֆ-ի տէյիլ տիր։ Իմտի բէք մուհիմմէրինի նագլ իլէ իքթիֆա իսէճէյիզ։

Բարիզ, 19 հոկտ.— Սօֆիատան իշար օլունուեօր. Ղալիպա Պուլկար գօմանտա-նընն նիյէթի, տիւզ օլա ոա չեսիտ պիր հարէքէթը թէճավուզիյէտ պուլունմագ տըր. անճագ պունուն իշին Էտիրնէ օ-վասընին իխթիեար իտիլմէմէսի իհթի-մալտէն տիր։

Էտիրնէնին զապթը նագապիլ օլտու-ղու՝ Բէթրէսպուրկատան կէլէն խապէրլէր-տէ իշար օլունուեօր։

Աթինա.— Եունան հիւքիւմէթի՝ Բրէ-վէզա վէ ճիվար սահիլինին ապլոգասընը իլան իթմիշ տիր։

Բարիզ.— Բրէվէզանընն։ Եունան ատ-նանմասը թարաֆընտան ապլոգա իտիլ-էճէկի՝ Աթինատան բէսմէն խապէր վէրի-լիեօր։

Բարիզ.— Աթինատան պիլտիրիլիեօր. Ֆրանսա հէյէթը ասքէրիէսի՝ Աթինատա գալաճագ տըր. լաքին ժէնէրալ Էյտու՝ սէֆէրպէրլիք մուամէլաթընա ասլա իշ-թիրաք իթմէք խթէմէեօր։

Աթինա.— 18 հոկտ.— (Աթինա ա-ժանսընտան։) Պու կիւն Մէճլիսի ժէպու-սանտա գրալին աթիտէքի պէհանանամէսի օգունմըշ տըր։

«Էհալիսէ, —Վաթան վէ էսարէթ ալ-թընտա պուլունան գարտաշլարըմըզ հագ-գընտաքի մուգատտէս վազիֆէլէրիմիզ վէ ինսանիյէթ, սուլհուն մուհաֆազասը իշին իթտիկիմիզ սայ ու զայրէթլէրիմի-զին պաշա չըգմամասընտան սօնրա, Թիւր-քիատաքի խրիսթիանլարին ասըրլարտան պէրի չէքտիքլերի մէշագգաթա նիհայէթ վէրտիրմէք, վէ անլեր իշին հուգուգը ինսանիյէնին սէրպէսթիի իճրասընը վէ թէէմինաթընը իսթիհսալ իլէմէք մագսէ-տիյլէ, պիզի, սիլահա սարրըմագ վազի-ֆէսինի իյֆայէ մէճպուր իլէմիշ տիր։

«Սրլահպէտէսթ օլան Եունանիսթան, Շարգին էհալիի մազլումէսինին հագգը հուրրիյէթի իշին, այնի հիսսիեաթլա մէէ-լուֆ, վէ վէզաիֆի միւշթէրէքքէ իլէ պիզէ մութահրտ օլան միւթէֆիգլէրիմիզ ի-լէ պիլ իթթիֆագ, իշպու մուգատտէս մուհարէպէյէ թէշէպպիւս իտիեօր։

«Գարա վէ տէնիզ օրտումուզ, միլ-լէթէ վէ խրիսթիանլարա գարշը վազի-ֆէլէրինի թէմամիյլէ պիլիր, վէ անանա-թը միլլիյէսինի (ազգային աւանդութիւն-ները) խաթրլաեարագ, վէ թէֆէվվիւգիւ մանէվիսինէն տօլայը մաղրուր օլարագ, մուհարէպէաէ քէմալը իման իլէ, մաղ-լումլարընն հուրրիյէթինի գանը պահասրյ-լա սաթընն ալմագ իսթէմէքտէ տիր։

«Եունանիսթան, գարընտաշը օլան միւթէֆիգ տէվլէթլէր իլէ պիլ իթթի-ֆագ, մաղսէտը մուգատտէսի հէր սու-րէթլէ թաագիպ իտէճէք, վէ մուհարէպէյի ատիլանէսինատ լութֆ ու ինայէթը Պա-րիէ սրզընաճագ տրը։»

Պէլկրատ, 19 հոկտ.— Նիշտէն ալընան խուսուսի խապէրլէրէ նազարէն, Թիւրք էէթալարը՝ Բրէվէզանընն ճէնուպը չըմա-լընատ Սըրպ հուտուտընա կէչէրէք, իւչ Սըրպ քէօյլէրինատ գրթալ իճրա իթմիշլէր տիր։ Լաքին պու հավատիս, չիմտիյէ գա-տար բէսմէն թաստիգ օլունմամըշ տըր։

Պէրլին, 20 հոկտ.— Կօլց բաշա, Օս-մանը վէ Պուլկարլարը իլք ճիատի մու-հարէպէսի, հոկտ.ին 23ունճիւ չարշէնպիհ կիւնիւ (պու կիւն) վուգուս պուլմասը իճապ իտէճէկինի պէեան իթմիշ տիր։

ԵՈՒՆԱՆԼԸԼԱՐԸՆ ԷԼԱՍՕՆԱ ԻՒԶԷՐԻՆԷ ԵԻՐԻԻՄԷՍԻ

Աթինա զազէթալարընն գավլինճէ, էր-քեանը հարպ բէիսի ժէնէրալ Տանկլի, հարպիէ Նէզարէթինէ քէչիտ իթտիկի պիր թէլէկրաֆատա, պէշ ֆբրդաի ասքէրիէնին, հիչ պիր ժուգավէմէթէ թէսատիֆ իթ-մէքսիզին, ժէշուր Մէլօնա պօղազընը կէչտիքտէն սօնրա, հոկտ. 5տէ Զարիգա-նիյէ զապթ իթտիքլերի վէ էլասօնա իւ-զէրինէ նիւբիւմէքտէ օլտուգլարը պիտի-բիլմիշ տիր։

Սէրֆիչէ, 21 հոկտ.— Էլասօնա ճի-վարընատ տէվամ իտէն մուհարէպէլէրտէ Եունանլըլարտան 1500 քիչի թէլէֆ օլմուշ տըր։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՐԻԻԵԱԼԱՐԸ

Պուլկար ասաքիրինին, կէօրա Օսման-ը թօպրաղը իւզերինատ, Մուսթաֆա-բաշա եագընլարընատ Գուրտ-գալէ նամ մու-հիմմ մէվզրի ասքէրիյի իշղալ իթտիքլէ-րինի՝ «Նոյէս Վինէր Ժուրնալ», վէ ասա-քիրի մէզքիւրէնին՝ հոկտ. 5տէ Մուսթա-ֆա-բաշայը իշղալ իլլէտիքլերինի՝ «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» եազըեօրլար։-«Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ»յէ Սօֆիա մուխպիրինատն պիտի-բիլտիկինէ կէօրէ, Պուլկարլար հուտուտը կէչմիշ, վէ ճիւզի պիր մուհարէպէատն սօնրա՝ Մուսթաֆա-բաշանընն գարշըսընա Գուրտ-գալէյի զապթ իթմիշլէր տիր։ Օսմանլըլար՝ պիր չօգ մագթուլ պրագ-րաֆ։ բիւճաթ իյլէմիշլէր տիր։ Եիւզ եէթ-միշ սիւարիտէն միւրէթթէպ պիր Օսմանը թապուրը էսիր տիւշմիշ, վէ Եամպօլը-եա կէօթիւրիւմիշ տիր։ Էսիրլէր՝ Սլի-վէնէ կէօնտէրիլմէքտէ տիր։

Պու խապէրլէր՝ Պուլկար մէնսուբընատ-ն չըգմըշ օլուպ, սրրի խիւրեատան իսարէթ օլտուղը տէրքեար, վէ պիլաքիս Օսմանը մէնսուբընատ ալընան խապէրլէր՝ ասաքիրը Օսմանիէնին մուզաֆֆէրիյէթինի վէ

Պուլկարլարը մաղուպլյէթինի միապէյեին տիր։ Թիւրքճէ զաղէթալար՝ գաթի միւսատէմէլէրին, անճագ պիր գաչ կիւնէ գատար պաչլանաճաղընը րիվանէթ, մամաֆիհի Մուսթաֆա-բաշա, Զարվէ, Բալանգա վէ Բլաչ մէվգիլէրինէ բէք չէտիտ միւսատէմէլէր վուգու պուլտուղընը վէ ճիմլէսինէ սաաքիրի Օսմանիէնին ֆէվգէլատէ չէճաաթ կէօսթէրտիքլէրինի պէնան իսթիօրլար։

=+=

ԷՐՄԷՆԻԼԷՐԻՆ ՀԻՄԱՅԷՍԻ

Բարիզտէն Ռուսկոյէ Սլօվօ նամ զաղէթաեա թէլէկրաֆլա պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Էրմէնիլէրի, հէր տիւրլիւ իհթիմալաթա գարշը միւտաֆաա իթմէք իւզրէ, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա՝ Անատօլը սէվահիլինէ պազը գրուազէօրլէր կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիյլէր տիր։

ՎԱՐՆԱՆԸՆ ԹՕՔԱ. ԹՈՒԹՈՒԼՄԱՍԸ

Սօֆիա, 20 հո՛լտ.— (Պուլկար թէլէկրաֆ աժանսընտան.) Պէշ հարպ սէֆինէսինտէն միւրէքքէպ պիր Օսմանը՝ ֆիլօսը, տիւն Վարնա էօնիւնտէ կէօրիւլտիւկիւ, կիպի, պու կիւն թէքրար կէօրիւնմիւշ. ֆագաթ սահիլէ եաղլաշմաելով, աչրգաա տօլաշմագլա իքթիֆա իյլէմիշ տիր։

Սօֆիա.— Միր զաղէթասը՝ Օսմանը տօնանմասընին Պուլկար սուլարընտա կէօրիւնմէսինի պիր պրքվ թէմամէ իսթեօր, վէ Դարատէնիզին պիթարաֆլըղընը իլան իթմէք իւզրէ, պէօյիւք տէվլէթլէրին իճրաի մուխապէրէ իթմէքտէ օլտուղլարընը պէնան իյլէօր։

*** Բազար իրթէսի կէճէսի Տախիլիէ նէզարէթինտէն թէպլիզ օլունմըշ տը։

«Գարատէնիզ Օսմանը տօնանմասը գօմանտանլըղընտան չու էնտամէ ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Վարնա սէվահիլինին պոմպարտրմանը էնտասընտա, իւչ Պուլկար թօրբիտօսը, հէր նէ գատար լիմանտան չըգմագ իսթէմիյլէր իսէ տէ, տօնանմամըղընը միւշթէրէք աթէշինտէն տիւշրը խասար օլարագ, լիմանա ավտէթ մէճպուր օլմուշլար տը։ Պոմպարտման տէվամ իսթեօր։»

*** Իշպու պոմպարտման հագգընտա ալընան թաֆսիլաթա նէզարէն, բազար կիւնիւ Վարնանը շըմալինտէ վագը Գավարնա սահիլինտէ պուլունան Օսմանը տօնանմասընտան, ժուխապէրէ իյնի պայրագ աչմըշ պիր սանտալ լիմանա կէօնտէրիլմիշ. նակահ իքի թօք իլէ պիր միւքրիզ ասքէր թարաֆընտան աթէշէ պաշլանմըշ տը։ Պիլ մուգապէլէ աթէշ իտիլտիկինտէն, սահիլտէքի ասքէրի պինալար իսարագ օլմուշ տը։ Սանտալտա պուլունանլար սալիմնի տօնանմաեա ավտէթ իտէպիլմիշլէր տիր։ Պատէհու Վարնա գալէլէրինտէն, Վարնա էօնիւնտէ պուլունան տօնանմաժրգա աթէշ իտիլմիշ, վէ մուգապէլէթէն Վարնա թօքա թուԹուլմըշ տը։ Պոմպարտման տէվամ իսթեօր։ Վարնա գալէլէրինին աթէշի զայիֆլէնմիշ տիր։

=×=

ՀՈՒՏՈՒՏԼԱՐՏԱ. ՄԻԽՍԱՏԷՄԷԼԷՐ

Տախիլիէ նէզարէթինտէն էվվէլքի կէճէ զաղէթալարտա աթիտէքի թէպլիզ տէրճ իտիլմիշ տիր. «Բումէլիտէ պիւթիւն հուտուտալարըմըզ իւզրէինտէ շիտէթլի միւսատէմէլէր վուգու պուլուեօր։ Սրբպ հուտուտընտա, թուքէնճէ վէ Իսֆէրճա Նօղթալարը իւզրէինտէ հուտուտա վուգու պուլան միւսատէմէ նէթիճէսինտէ, Սրբպլարտան, պազըսը զաչիթ օլարագ բէք չօղ մաղթուլ վուգու պուլմուշ աբը։

«Տիւշմէնին պէօյիւք պուվվէթիյլէ գարշը պէ գարշը պուլունուեօրուզ։»

*** «Լօգալ Անցայկէրին»ին մուխպիրի, հոկտ. 5 թարիխիյլէ Պէլկրատտան աթիտէքի մալիումաթը վէրմիշ տիր. «Սրբպ սաաքիրի, իլանը հարպը միթէագրպ հուտուտը կիչէրէք, Զիպէֆչէ Օսմանը ըսթասիօնընը իշղալ իթմիլէր վէ օրատա պիր Սրբպ տէմիր եօլու իտարէսի պրագտրը։ Կէճէ, ասքէրլէր օն քիլօմէթրօ էօթէտէ, Պուհանօվչէյէ գատար իգամէ իթտիրիլտի։ Գումանօվա եագընընտա իքի իւչ կիւն գատար պէօյիւք պիր միւսատէմէյէ պէքլէնիեօր։ Վարար եագընընտա վուգու պուլան մուհարէպէ ագշամա գատար տէվամ իթտի։ Սրբպ թօրրաղը իւզրէինտէ 291 Օսմանը մագթուլը պուլունմըշ տը։ Սրբպ տաղ թօրլարը պէօյիւք խասարաթ վէրմիշ տիր։

*** Սրբպ ասաքիրինին Բրէչթինաեա գատար վասլ օլտուղլարընը «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» եազըեօր։

ԷՏԻՐՆԷ ՎԷ ՄՈՒՍԹԱՖԱ-ԲԱՇԱ ԱՐԱՄԸՆՏԱ

Օսմանը օրտուսընին ըլանը՝ Պուլկարլարը Մուսթաֆա-բաշա թարաֆընտան իկերլէմէսինէ միւսատէ իթմէք, վէ Էտիրնէ եագընընտա գաթի պիր մուհարէյէ թէչէպպիւս իյլէմէք օլուպ, պու իլք մուհարէպէնին բէք տէչէթլի օլաճաղը զանն օլունուեօր։ Հէր կէօնա իհթիմալէ գարշը հաղըր պուլունմագ իւզրէ Էտիրնէ հիւքիւմէթը մահէլլէյէսի տէլլալար վասրթասըյլա էհալիսէն արզու իսէնէլէրին վէ իքի այըզ զախիրէսի օլմահանլարընն չէհիրտէն ուզագլանմասընը իլան իթտիրմիշ տիր։

ՄԻԻԹԷՖԷՐԻԳ ՀԱՐՊ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Արնավուտ բուէսասընտան Իսա Պուլթինաչընն, 10.000 նէֆէր մայէթիյլէ Սրբպ սանճաղը ալթընա կիրտիկի՝ Պէլկրատտան իշար օլունմուշ տը։

Եունան տէնիկինտէ Եունան տօնանմասը թարաֆընտան իլան օլունան ապլօգա, Արթա քէօրֆէզի մէտիէլինտէ կիւմէնիցա լիմանընտան իթիպարէն Օսմանը սէվահիլինէ թէմտիտ օլունտուղու, վէ պիթարաֆ սէֆինէլէրլ, ապլօգա իսիլմիշ օլան մահէլլէրտէն սէրպէսթէ չըգմագ իչին 24 սաաթ մէօհլէթ վէրիլտիկի՝ Աթինատան պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

Պալգան մուհարէպէսինտէ Ինկիլթէրրանընն պիթարաֆլըղը՝ տէվլէթը միւշարիէյհանընն բէյտի զաղէթասրյա իլան իտիլմիշ տիր։ Ինկիլիզ թէպասընընն՝ մուհարրիպ տէվլէթլէրին օրտուլարընա ասքէր մագամընտա գայա իտիլմէսի տահի մէն օլունմուշ տը։

Զանագ-գալէ աչրգլարընտա տօլաշմագտա օլան Եունան տօնանմասը, Օսմանը սանճաղընը համիլ Սրտիվը Մբսրընն Մահրուսա կաթընը տէրտէսթ իթմիշ իսէ տէ, գաբթանը թարաֆընտան վէրիլէն իյզահաթ իւզրէինտէ, սէրպէսթ պրագրմըշ տը։

Տէյլի Գրօնիգլ զաղէթասը՝ Բեամիլ բաշանընն Ինկիլիզ միլլէթինէ իտիթաղ պաղը պէհանաթընը նէչը իթմիշ տիր։ Պու պէհանաթընտա, Բեամիլ բաշա՝ Թիւրքիանընն տէօրթ Պալգան տէվլէթլէրիյլէ մուհարէպէսի էնտասընտա, տիկէր պիր տէվլէթին Ասիատա Թիւրքիաեա հիճռմ իթմէսինէ Ինկիլիզ միլլէթի զարաֆընտան միւսատէ իտիլմէմէսինի րէճա իթմիշ տիր։ Բեամիլ բաշա, «Պիր տէվլէթ վարքի, Թիւրքիանընն գալպկեասընընա վուսազ իսթէր, լաքին ուսարրսա քի Ինկիլիզ բուլթիգասընընն թէամիլիւ հասէնէսի պու ճինայէթի մէն իսէճէք տիր» տէմիշ տիր։

«Տէյլի Թէլէկրաֆ»ա Սօֆիատան պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Պուլկար սէֆէրպէրլիկի նէթիճէսինտէ, զանն օլունտուղընտան 60,000 նէֆէր ֆազլա օլարագ, 400,000 ասքէր սիլահ ալթընա ալընմըշ տը։ Մաքէտոնիատա Պուլկար չէթալարը եէտինտէ տահի 60,000 սիլահ պուլունըեօր։ Բուլանիա պիթարաֆլըղ իլան իթտիկինտէն, Պուլկարիսթան՝ Վիտէն ֆըրգասընը Թրակիա սինօրընա կէօնտէրմիշ տիր։

Սօն Օսմանը վէ Պուլկար միւսատէմէլէրի էնտասընտա ԹուԹուլան 200ատէն զիեատ էսիր՝ չէհրիմիզէ կէթիրիլիպ, Պէյօղլու գըշլալարընտա իգամէթ իթտիրիլմիշ տիր։

Էտիրնէ էհալիսինտէն 200ատէն զիեատ չիւպհէլի Պուլկարլար վէ Բուլգար՝ ըսթամպօլա կէթիրիլմիշ տիր։

Գարատաղ գրալընընն մախտումը ըրէնս Տանիլինընն՝ Օսմանլլար թարաֆընտան էսիր իիլտիկի՝ Պէրլին պօրսասընտա չայի օլտուղընը Օսմանը ժամանը պիլտիրիեօր։

ՄԻԹԷՖԷՐԻԳ ՄԱԼԻՄԱԹ

=+=

Խարիճիէ նազըրընն իգամէթինէ թախսիս իտիլմէք իւզրէ Պանգը Օսմանի միւտիրը սապրգը Բանճիրի պէյին, Պէյողլընտա Անաս-բաշատա քեային իգամէթկահընընն Մալիէ նէզարէթինճէ սաթընն ալընաճաղը իշիտիլմիշ տիր։

Պու կիւնլէրտէ Տիւեունը ուժումիէ իտարէսի թարաֆընտան Օսմանը պանգասը վասրթասըյա բիացամըզտան էբէյիճէ միգատարտա Բումէլի չըմէնտրֆէրի թահվիլաթը սաթընն ալընտաղը՝ Պօրսա հավասիսինտէն տիր։

Իզմիր խաթթընտա ասքէրի պիր թրէն իլէ տիկէր պիր թրէն պէյնինտէ միւսատէմէ վուգու պուլմուշ տը։ Գազա՝ չըմէնտրֆէր մէմուրլարընընն տիզգաթսըզընտան իլերի կէլմիշ տիր։ Իշպու միւսատէմէտէ, թրէնլէրին իչինտէ պուլունան ասաքիրտէն պիր միգտարը թէլէֆ վէ 80 գատարը մէճրուհ օլմուշ տը։

Տիւն, Զաթը Շահանէ՝ Հարպիէ նէզարէթինի թէչրիֆէ, կէօնիւլլիւ էֆրատընընն ըէսմի կէչիտինտէ հաղըր պուլունմըշլար, վէ պատէհու Ֆաթիհ Սուլթանընն ճամիսինի զիեարէթէ, Սուլթան Մէհէմմէտ Սանինին թիւրպէսի իւզրէինտէ տուա իթմիշլէր տիր։

Մալիէ նէզարէթի՝ 6 ժլեսն լիրալըգ եէնի պիր խաթիգրաղ իչին Օսմանը պանգասը իլէ միւզաքէրաթա իպթիտար իյլէմիշ տիր։

Հիւքիւմէթ, թահվիլաթ իւզրէինէ. Օսմանը պանգասը իլէ 333,000 լիրալըգ պիր ավանս իթմիշ տիր։

Բիացատա ալթուն սէքքէնին ալընընտան չէքիլէն միւշքիլաթը տէֆ իթմէք իչին, Օսմանը պանգասը, Տէօյչէ պանգ, Տէօյչէ Օրիանթ պանգ վէ Օսմանը միլլի պանգասը, բիացատա պիր միլեօն օսմանը լիրասը չէվարմագ իչին իթթիֆագ իթմիշլէր տիր։

Աեանտան սասրը էսպագ Հիւսէյն Հիլմի բաշա՝ Վիէննա սէֆարէթինէ թայինին օլունաճագ տը։

Տիւն, Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա, Բուսիա վէ Ալմանիա սէֆարէթլէրի թէրճէմանլարը՝ Խարիճիէ նէզարէթինէ կիսէրէք, Նորատունկեան էֆ.ֆէ. սէֆարէթլէրինէ միւթէալլիգ իշլէրէ տաիր իթատաթա պուլունմըշլար տը։

Հէր կիւն իճթիմա իթմէքտէ օլան Մէճլիսի վիւքէլա, բազար կիւն [illegible] ուլուն միւզաքէրաթա պուլունմուշ տը։ Օսմանը գօմանտանլարընտան թէլէկրաֆլա ալընան բարբարլար օգունմուշ, վէ հարպիէ նազըրը տահի թաֆսիլաթ վէրմիշ տիր։

Խարիճիէ նազըրը, օ կիւնիւ Բուսիա վէ Ֆրանսա սէֆիրլէրիյլէ վուգու պուլան միւլագաթլարընընն վէ ահվալը հազըրէյէ տահիր Օսմանը սէֆիրլէրինտէն կէլէն մալիումաթը թէպլիգ իթմիշ տիր։ Պու խուսուստա թէպլիգ իթմիշ տիր։ Էսնաի միւզաքէրաթտա պահրիէ միւսթէշարը Բիւսթէմ բաշա, պահրիէ էրքանը հարպընտան պազը զապիթան իլէ պիրլիքէ մէքլիսէ կէլմիշլէր տիր։ Հարպիէ նազըրը Նազըմ բաշա, վէ նաֆիա նազըրը Մահմուտ Մուխթար բաշանընն զայպուպէթինէ մէպնի պահրիէ նազըրը վէքիլի Սալիհ բաշա մէճլիսէն չըգըպ, տօնանմանընն հարաքեաթը հագգընտա միւզաքէրէ իթմիշլէր տիր։ Պ. սէհու Նազըմ բաշա վէ Սալիհ բաշա՝ Բուսթէմ բաշանընն վէրտիկի մալիումաթը Մէճլիսէ թէպլիգ իթմիշլէր տիր։ Մէճլիս, պու. պապատէ պազը գարարլար վէրմիշ տիր։

Բազար իրթէսի կիւնիւ տիւէլը մուազամա սիւֆէրաաը Պազը Ալիյէ կիսէրէք, պաշլամըշ օլան մուհարէպէ հագգընտա խարիճէ նազըրը իլէ մըլագաթ իթմիշլէր տիր. լաքին հիւքիւմէթը մէթպուէլերինին պիթարաֆ տուրաճագլարընա տաիր ըէսմէն թէպլիղաթտա պուլունմըշլար տը։

Եէվմը մէզքիւրտէ Ինկիլթէրրա սէֆիրի՝ սատրազամ Ահմէտ Մուխթար բաշա, Բեամիլ բաշա վէ Նորատունկեան էֆ. իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Շէհրիմիզտէ տահմա 50,000 լիրալըգ իհթիեաթը հուպուպաթ պուլունտուրըլմասը վէ հաֆթատա իքի տէֆա օլսուն Անատօլուտան պուղտայ թրէնի կէլմէսի իչին, Հարպիէ նէզարէթինին միւսատէ իթմէսի լիզումը՝ Շէհիր էմանէթի թարաֆընտան Տախիլիէ նէզարէթինէ իշար իտիլմիշ տիր։

Պազը եէվմի վէ հաֆթալըգ զաղէթալարտա, տիւշմէն օլմասան տէվլէթլէրէ տաիր վէ ահվալը հազըրէմիզէ զայրը միւթէնասիպ պիր թագրմ միւթալէաթ վէ էֆքեար տէրճ իտիլմէքտէ օլտուղունտան, պու կիպի միւնասիպէթսիզ նէշրիեաթատան կէրի տուրուլմասը, Մաթպուաթ իտարէսինէն զաղէթալարա իհթար իտիլմիշ տիր։

Թարապլուստա վէ Պէնկազիտէ պուլունան գուվվաի Օսմանիէ գօմանտանլարընա՝ Իթալիանլարա գարշը թաֆիլի մուխասէմաթ իթմէքլէրի պա իլտատէ սէնէյէ էմր օլունմուշ տը։ Սուլհ բրոթոգոլունան գաթի իմզալարը, ճումատա իրթէսի կիւնիւ թէաթի իտիլմիշ տիր։ Օսմանը մուրախխասլարը Ուշիէն հարէքէթ իթմիշ օլուպ, պու կիւն եարբն շէհրիմիզտէ պիքլէնմէքտէ տիրլէր։— Բազար կիւնիւ եալընը Իթալիա խասթախանէսի իւզրինէ Իթալիա պայտաղը չէքիլմիշ տիր։

Շէհրիմիզտէ հէնուզ Իթալիա սէֆիրի պուլունմասընընտան, սէֆարէթխանէնին արմասը էլան գարալը պուլունմագտա տը, վէ պայրաղ սախի չէքիլմէմէքտէ տիր։

Ճումատա իրթէսի կիւնիւ, Էտիրնէտէ, հիւքիւմէթ գօնաղը հագընընտա պիր պօմպա բաթլամըշ իսէ տէ, զարար օլմասընը, վէ տիկէր պիր պօմպա տախի՝ բաթլամազտան էվվէլ էլէ կէչիրիլտիկի, վէ իւչ Պուլկար տէրտէսթ իտիլիպ, սուի գաստըն միւթէճասիրլարը օլտուղլարը, թանգրգաթլա անլաշըլասընը. վէ հիւքիւմէթը մահէլլիէ՝ վագթինտէ թէտտարիրը լազըմէյի իթթիխազ իթմիշ օլտուղընտան, ինթիզամ վէ ասայիշ խալէլ կէլմէտիկի զաղէթալարտա եազըլմըշ իսէ տէ, Էտիրնէ վալիսինէն ալընան պիր թէլէկրաֆտա, պու չէյլերին հիչ պիրի վագը օլմասընը իչար իտիլմիշ տիր։

Թիճարէթ վէ զիրաաթ նազըրը Բէչիա բաշանընն՝ Բօմա Օսմանը սէֆարէթինէ թայինին օլունաճաղը մուհագգագ կէօրիւնիեօր։

Տէմիր եօլարտա չալընան բէտիֆ վէ իհթիեաթ էֆրասը ասքէրէ ալընմաեաճագ տը։

Ասպտիւլ Համիտյն Սթամպոլա նագլի հագգընտա հիւքիւմէթճէ վէրիլէն գարարա գարշը եազմըշ օլան «Ճէնին» թաթիլ իտիլմիշ վէ «Սէնին» թապ օլունմաեա պաշլամըշ տը։— «Ալէմտար» տահի թաթիլ իտիլմիշ. վէ եէրինէ «Թէչրին» չըգմըշ տը։— Նէա Անատօլի նամ բումմա զաղէթա տահի թաթիլ իտիլմիշ տիր։

Էքմէք գըլէթի չէքիլմէմէք իչին, ասքէրի ֆրունլար թարաֆընտան միգտարը քեաֆի էքմէք թապխընա պաշլանտըղընտան, էքմէք մուշքիլաթընա խիթաա վէրիլէճէք տիր։

Հէնուզ Եվրօպատան չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ օլան վէլիի անա Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ.ի խարիճիէ նազըրը Նորատունկեան էֆ. զիեարէթ իյլէմիշ տիր։

Օսմանը օրտուսը մէճրուհլարը իչին Շիշլիտէ Համիտիէ խասթախանէսինտէ 100 եաթագլըգ բուվիյեօնլար թէրթիպ օլունաճագ տը։

Էվվէլքի կէճէ, եաբը կէճէտէն պիր պուչուգ սաաթ սոնրա, չէհրիմիզտէ, խաֆիֆճէ պիր զելզելէ վէ անի սոնրա էարթնէտէ սիւրիւքլիւ պիր զելզելէ հիսս օլունմուշ իսէ տէ, զայեաթ օլմամըշ տը։

Բազար ագշամը Պրուսատա Եավրու օղլու սօգալընտա պիր գօղալըգտան հարիգ զուհուր իտէրէք, տէրհալ էթրաֆա սիրայէթ իթմիշ, վէ մէզքիւր գօղալըգ, պէօճէքխասէ վէ տահա սահր 15 իանէ իլէ պէրապէր միհէթրիգ օլմուշ տը։ Զարարընն միգտարը 10,000 լիրա գատար թախմին օլունուեօր։ Միհթէրիգ օլան պինալարընն հիչ պիրի աէ սիկուրթալը ատէյլ իսիշ։

ՆԷՎՍԱԼԸ ԷՐՄԷՆԵԱՆ 1913.—Պու քէրէ 160 սահիֆէտէն միւրէքքէպ օլուպ, կէլէճէք սէնէյէ մախսուս օլան էրմէնիճէ եաղը վէ թիւրքճէ իպարէ իլէ Օրթացայ նէշր օլունմըշ տը։ Օրթացայ գըսմը, հէմ էրմէնիլէր վէ հէմ ատ էրմէնի-գաթօլիքլերճէ իսթիմալէ սալհ պիր սուրէթտէ եարըլըգը կիպի, պիր չօգ մուհիմմ վէ նաֆի մալիումաթ, բուլարար քէչֆի. մէգալաթ վէ պիր թագրմ ըէսիմէրի հավի տիր։ Դահէթ նէֆիս սուրէթտէ թապ օլունան պու էսէրին ֆիեաթը, Տէրիսաատէթ իչին 2 ղշ., թաչրա իչին 90 բարա վէ մէմալիքը էճնէպիյէ իչին 60 սանթիմ տիր։ Պէտէլի բէչին օլմագ չարթըլա չօգ սըբարը վէրէնլերէ 100ատէ 20 ըսգոնթօ. բօսթա իւճրէթի կէօնտէրէնէ ախտ տիր։ Տօղրուտան տօղրուլա Պապը Ալի ճատէսինտէ «Ճէրիտէի Շարգիյէ» մուհարրիր Իէ միւտիրի մէսուլը Յակոբ էֆ. Վարժապետեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազմ կէլիր։

Սահիպի իսիրեազ վէ միւտիրի մէսուլ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ,
Ճատտէի քէպիր, Թագիմ, Ն. 65